

לורנס פִּישר

"הוא רק רצה שלום!"

בולאון מספר 63

טוב אנחנו בשנה החדשה ועם תקווה חדשה ובדיוק לפני יום הכיפורים ולכן אומרים את המילה הכי קשה, לפחות לפי אלטון ג'ון, אז סליחה! כאדם נשוי אני רגיל להגיד סליחה על הכל, ולא לדעת על מה אבל זה מה יש.

בגיליון האחרון של "בולאון" דיברנו על כמה אנשים רעים שנהרגו בגלל חלקם בהרג ישראלים, ואחרי ההתנקשות בנסראללה, קמו ואמרו נציגי הליגה הערבית שהם יבטיחו את ביטחוננו רק אם נאפשר הקמת מדינה פלסטינית עצמאית. אין תגובה מצדי, וזה כנראה אומר הרבה. בכל מקרה, היום רציתי לדבר על אנשים שנרצחו פשוט כי רצו שלום.

דוגמה טיפוסית היא יצחק רבין שלנו. רבין נולד בירושלים בשנת 1922. בשנת 1941 הצטרף לפלמ"ח, כוח תקיפה עילית של ההגנה, הארגון הצבאי המחתרתי של היישוב היהודי בארץ ישראל. במהלך מלחמת העולם השנייה, הוא השתתף בפעולות נגד משטר הוישי הצרפתי בסוריה ובלבנון. הוא עלה במהירות בדרגות בשורות הפלמ"ח, והפך למפקד גדוד ולבסוף לראש אגף המבצעים. תפקידו כלל שמירה על שיירות מזון, תחמושת ואספקה רפואית לירושלים, שהייתה נצורה כפי שאנחנו יודעים מה"[בולאון](#)" קודם.

רבין היה דמות מרכזית בצה"ל, ושימש כרמטכ"ל במלחמת ששת הימים שהשפיעה משמעותית על המוניטין שלו כמנהיג צבאי. מאוחר יותר, הוא הפך לראש ממשלת ישראל ושירת בשתי כהונות. רבין היה ידוע במאמציו להביא שלום לאזור, מה שהפך אותו לדמות מרכזית בהיסטוריה הישראלית.

רבין היה אחד מאדריכלי הסכמי אוסלו, שהיו הסכמי שלום פורצי דרך בין ישראל לארגון הטרור, הארגון לשחרור פלסטין (אש"ף). ההסכם הראשון, אוסלו א', נחתם ב-1993 עם הרבה רעש תקשורתי, כולל לחיצת יד מפורסמת בין רבין ליו"ר אש"ף יאסר ערפאת, בהשתתפות נשיא ארה"ב ביל קלינטון. אני מאמין שקלינטון למעשה דחף את רבין ללחוץ יד לערפאת, אבל זו רק דעתי. ההסכמים נועדו לסלול את הדרך לשלום על ידי הכרה הדדית והקמת הרשות הפלסטינית לשלטון בחלקים מהגדה המערבית ורצועת עזה. אוסלו ב' הגיע ב-1995 ובנה על ההסכמים הקודמים.

לאחר מהלכי השלום האלה, יצחק רבין נרצח ב-4 בנובמבר 1995 על ידי יגאל עמיר, קיצוני יהודי שהתנגד לתהליך השלום. הרצח התרחש בסיום עצרת שלום

בתל אביב. מותו של רבין היה מכה גדולה למאמצי השלום והשפיע עמוקות על החברה הישראלית, תחושות שאנחנו מרגישים עד היום.

אבל האם רבין היה הראשון? רחוק מכך. ירדן, שהייתה ידועה במקור כעבר הירדן, הייתה חלק מהמנדט הבריטי בארץ ישראל, אבל נוצרה כישות נפרדת על ידי הבריטים ב-1921. היא קיבלה עצמאות מלאה ב-25 במאי 1946 והפכה לממלכת ירדן ההאשמית. המדינה נוצרה מתוך שטחי האימפריה העות'מאנית לאחר מלחמת העולם הראשונה והמרד הערבי, שהובילה משפחת ההאשמים.

המלך עבדאללה הראשון, שנולד בשנת 1882 במכה, היה בן למשפחת האשם ושיחק תפקיד חשוב במרד הערבי נגד השלטון העות'מאני במהלך מלחמת העולם הראשונה. בדגל המרד הערבי משנת 1916, סימל הצבע האדום את משפחת או שבט ההאשמים. לאחר המלחמה, הפך לאמיר עבר הירדן תחת המנדט הבריטי ולאחר מכן המלך הראשון של ירדן העצמאית בשנת 1946. משמאל, הדפסת ניסיון של בול המלך עבדאללה עם שגיאה נדירה בה ההדפסה הפוכה כתמונת ראוי. עיצוב זה נדחה, הבול עצמו לא הונפק (unadopted design), ונשאר כפריט שאנחנו קוראים proof או ניסיון.

ירדן הייתה אחת המדינות הערביות השכנות שפלטו אלינו לאחר שהכרזנו על עצמאות. למרות זאת, המלך עבדאללה הראשון היה אחד המעטים שבין מנהיגי ערב ששאפו לפתרון של שלום עם מדינת ישראל שרק הוקמה. למרות ההתנגדות הכללית של מדינות ערב, הוא ניהל משא ומתן סודי עם מנהיגים ישראלים. גישתו הפרגמטית נועדה להבטיח עתיד יציב ושקט לממלכתו. אולם מאמציו נתקלו בהתנגדות מצד מדינות ערב אחרות.

ב-20 ביולי 1951, נרצח המלך עבדאללה הראשון בעת שהשתתף בתפילת יום שישי במסגד אל-אקצה בירושלים. הוא נורה על ידי לאומן פלסטיני שהתנגד למאמציו לשלום עם ישראל. הרוצח, מוסטפא שוכרי אששו, היה קשור למופתי לשעבר של ירושלים, חאג' אמין אל-חוסייני, שעמד מאחורי פרעות ביהודים בארץ ישראל בתקופת המנדט והיה מקורב לאדולף היטלר במהלך מלחמת העולם השנייה.

וכעת נפנה את עינינו למצרים. יוסוף א-סבאעי (Yusuf Al-Sibai) היה סופר, עיתונאי ודמות פוליטית בולטת במצרים, שנודע בקשריו הקרובים עם הנשיא אנואר סאדאת. א-סבאעי שימש בתפקידים בכירים שונים, והיה חלק מהמעגל הקרוב של סאדאת, ותמך נחרצות במדיניותו, במיוחד במאמציו להשיג שלום עם ישראל.

כפי שאתם יודעים, ואני ראיתי זאת בשידור חי, בשנת 1977 הגיע סאדאת לביקור היסטורי ושנוי במחלוקת לירושלים, ובכך הפך למנהיג הערבי הראשון שקיים מגעים רשמיים עם ישראל. ביקור זה סלל את הדרך להסכמי קמפ דייוויד ולחתימה על

הסכם השלום בין מצרים לישראל ב-1979. עם זאת, מהלך זה זכה לגינוי רחב בעולם הערבי, שרבים ראו בו בגידה בעניין הפלסטיני. כל מהלך הפיוס עם ישראל היה בניגוד להכרזת שלשת הלאומים של ועידת חרטום שבסודן מ-1967: לא פיוס, לא משא-ומתן ולא הכרה בישראל!

א-סבאעי, כאיש אמונו ותומך ציבורי של סאדאת, היה תומך בתהליך השלום. עמדתו הפכה אותו ליעד לקבוצות רדיקליות שהתנגדו לכל צורה של נורמליזציה עם ישראל. ב-1978, בעת שהשתתף בוועידה בניקוסיה, קפריסין, הוא נרצח על ידי חברי ארגון אבו נידאל, ארגון טרור פלסטיני. הקבוצה, הידועה בהתנגדותה הקיצונית למשא ומתן לשלום עם ישראל, חיסלה את א-סבאעי כדי להעביר מסר נגד מאמצי השלום שהוביל סאדאת. מצרים הנפיקה בול לכבודו של יוסוף א-סבאעי ובול נוסף לכבוד היחידה המיוחדת ללוחמה בטרור א-צאעיקה ("כוחות הרעם"). שני הבולים הונפקו כ-se-tenant, מושג בולאי שמשמעותו שניים או יותר בולים שונים שהונפקו צמודים באותו גיליון.

ואם הזכרנו את סאדאת אז בואו נדבר גם עליו. אנוואר אל-סאדאת היה פוליטיקאי וקצין צבא מצרי שהפך לנשיא השלישי של מצרים ב-15 באוקטובר 1970, לאחר מותו של גמאל עבד אל נאצר. סאדאת, יליד 25 בדצמבר 1918, ניהל מערכת יחסים מורכבת עם הנשיא עבד אל נאצר. שניהם היו חלק מתנועת הקצינים החופשיים שהובילה את מהפכת 1952, שהפילה את המלוכה במצרים. סאדאת היה תומך נאמן של נאצר וכיהן בתפקידים שונים, כולל כסגן נשיא. למרות יחסי העבודה הקרובים ביניהם, סאדאת מצא את עצמו לעתים קרובות בצילו של נאצר. לאחר מותו הבלתי צפוי של נאצר ב-1970, ירש אותו סאדאת כנשיא מצרים. בתחילה, פקפקו רבים ביכולתו של סאדאת להוביל, אך עד מהרה הוא קבע מדיניות משלו, והתרחק מכמה מגישותיו של נאצר.

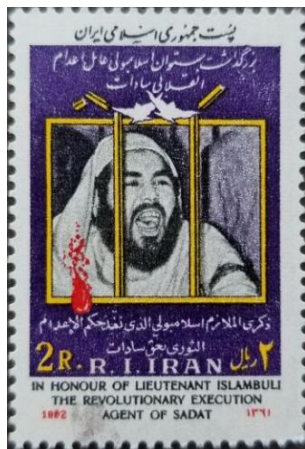
הפריט שמשמאל הוא מבחן צבע או הגהת צבע (Color Essay) לפני הדפסה של גיליונית מזכרת שהונפקה במצרים ב-1977 בה מוצגת דמותו של סאדאת. הגהת הצבע נועדה לבחירת הצבע הסופי בו יונפק הבול או הגיליונית.

באוקטובר 1973 הוביל סאדאת את מצרים במלחמת יום הכיפורים המכונה ע"י מצרים מלחמת אוקטובר. המלחמה החלה ב-6 באוקטובר 1973, כאשר כוחות מצריים וסוריים פתחו במתקפה על עמדות ישראל בחצי האי סיני וברמת הגולן והפתיעו את צה"ל שנתפס לא מוכן. המטרה הייתה להחזיר לעצמה שטחים שאבדו לישראל במהלך מלחמת ששת הימים בשנת 1967. למרות שבתחילת המלחמה הייתה התקדמות ערבית משמעותית, היא הסתיימה בסופו של דבר בקיפאון צבאי, שהוביל להפסקת אש בתיווך האומות המאוחדות ב-25 באוקטובר 1973.

אנוואר סאדאת הבין שישראל בלתי ניתנת לניצחון בשדה הקרב והחליט לשאוף לשלום. הוא עשה מהלך היסטורי לקראת שלום עם ישראל, שהיה חסר תקדים בקרב מנהיגי ערב באותה תקופה. בשנת 1977 ביקר בירושלים ונאם בפני הכנסת הישראלית, וסימן את נכונותו לנהל משא ומתן לשלום. אירוע היסטורי זה צוין על ידי דואר מצרים בהנפקת הבול שמשמאל. ביקור זה הוביל להסכמי קמפ דייוויד ב-1978, בתיווכו של נשיא ארה"ב ג'ימי קרטר, ובסופו של דבר לחתימת הסכם השלום בין מצרים לישראל ב-26 במרץ 1979. על מאמציו זכה סאדאת, יחד עם ראש ממשלת ישראל מנחם בגין, בפרס נובל לשלום ב-1978.

ב-6 באוקטובר 1981, במהלך מצעד צבאי בקהיר לציון יום השנה למלחמת יום הכיפורים, נרצח הנשיא אנואר סאדאת על ידי קבוצת קציני צבא בראשות סגן חאליד איסלמבולי. המצעד היה אירוע משמעותי, בו השתתפו מכובדים רבים והועבר בשידור חי בטלוויזיה. חאליד איסלמבולי היה קצין בצבא המצרי עם קשרים לארגון הקיצוני הג'יהאד האסלאמי המצרי. הוא ושותפיו היו מונעים מהתנגדותם להסכם השלום של סאדאת עם ישראל ולמדיניות הפנים שלו, שנראתה בעיניהם כחילונית ופרו-מערבית מדי. איסלמבולי וצוותו היו חלק מהמצעד, נסעו במשאית שהובילה ארטילריה. כשרכבם התקרב לעמדת הביקורת שבה ישב סאדאת, זינקו איסלמבולי ושותפיו מהמשאית, השליכו רימונים וירו לתוך ההמון. סאדאת נפגע מספר פעמים ומת זמן קצר לאחר התקיפה. 11 אחרים נהרגו אף הם, ורבים נוספים נפצעו. איסלמבולי ושותפיו למזימה נתפסו במהירות. הם נשפטו ונמצאו אשמים ברצח. איסלמבולי הוצא להורג על ידי כיתת יורים באפריל 1982. כמובן שמי ש"כיבדה" והנפיקה בול לזכר הרוצח היא לא אחרת מאשר איראן!

אז כפי שאתם רואים, לעשות שלום, זה לא בדיוק חסר סכנה, אבל איך אנחנו אומרים "עוד לא אבדה תקוותינו" אבל זה בהקשר שונה לחלוטין.

נהניתם, ספרו לחבריכם, עוד יותר נהניתם, תרגישו חופשיים לשתף. לא נהניתם, אז אולי תהנו מסיפור הבא.

אז זהו, זה הסיפור של היום, ויש עוד אבל בפעם הבאה. אם בא לכם להגיב אז הנה קישור לשליחת מייל אלי: [שליחת מייל](#)

תגובות, הערות, בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com

אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר

ניתן להוריד את כל הניוזלטרים הקודמים באתר ההתאחדות: <http://israelphilately.org.il/info.asp?item=489>

מוזמנים גם לבקר באתר: <https://stampandstories.blogspot.com>

אתר חדש בנושא גלויות של הסטרייטיפ היהודי: <https://thejewishstereotypes.blogspot.com>

וגם בערוץ היוטיוב שלי: <https://www.youtube.com/channel/UCHGHlvoXTTM0rpyd3zW3lQQ>